

Lastniki in Izdajatelji: Okrajni odbori SZDL Crnomelj, Kočevje in Novo mesto. — Izdaja vsak petek. — Urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik Tone Gošnik. — Uredništvo in uprava: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 25. — Poštni predel 33. — Telefon uredništva in uprave 127. — Tekoči račun pri Narodni banki v Novem mestu 616-2-181. — Letna naročnina 480 din, polletna 240 din, četrtletna 120 din. — Tiska tiskarna »Slov. poročevalca« v Ljubljani.

Dolenjski

Tednik okrajev Črnomelj, Kočevje

STUDIJSKA KNJIŽNICA
NOVO MESTO

OD TEĐNA DO TEĐNA

Dogodki v Siriji in Egiptu, ki so v našem prejšnjem pregledu zavzeli največ prostora, se so zdaj že nekoliko bolj razjasnili, hkrati pa vzbujajo še vedno toliko pozornosti, da je vredno spet povrniti k njim. Gre namreč za tako važno spremembo, da ustregejo precej vplivati na nadaljnji razvoj arabskih držav.

Ze spočetka je bilo mogoče sklepati, da je nedavni državni udar v Siriji, zaradi katerega je moral odstopiti general Sisakli, plod tistih ljudi, ki že od nekdaj streme po veliki Siriji, to je z združitvijo ali vsaj z najesnežim zblizjanjem z Irakom in Jordanijo. Vse pa kaže, da odstavljen general Sisakli, ki je v zadnjih letih uspel z mnogimi naprednimi reformami, ne namerica zavreči svojih političnih ciljev. Tako bo najbrž Sirija, ki je v zadnjih letih doživel že več državnih udarov, še tudi v bodočem predmetu boj med republikanskimi stremnjenci, kakršne je zastopal general Sisakli, in hašemitsko dinastijo, ki je zdaj na oblasti znamenom, da ureniči starci monarhistični sen o združitvi več arabskih držav.

Medtem ko se je za zdaj položaj v Damasku umiril, pa iz Kaira skoraj dnevno prihajajo vesti o novih spremembah v vrhovih oblasti, ki na zunaj sicer ne kažejo bistvenih preobratov, verjetno pa skriva v sebi nerešene spore med vodilnimi politiki in kdo ve kako prepletajočimi interesi od zunaj. V Kairu je na video res vse pri starem, saj je Nagib spet predsednik vlade in revolucionarnega sveta, torej isto kar je že bil pred zadjnjimi dogodki. Vprašali bi se torej, zakaj je bilo potrebno Nagiba najprej odstraniti, potem mu spet vrnil del funkcijske nazadnje na tem pa ni od videnjih oblastnikov nihče odstranil v tudi do drugih bistvenih reform ni prisko. Iz raznih komentarjev bi bilo mogoče sklepati, da egyptovski državniki niso soglašali v raznih notranje- in zunanjopolitičnih ukrepih, o katerih je zadnje čase razpravljaj re-volucionarni svet. Zdaj pa sam polkovnik Naser, o katerem so sprva domnevali, da je glavni nasprotnik Nagiba, naenkrat izjavila, da je od Nagiba prevzete funkcije spet vrnil prav Nagibu, ker so se v revolucionarnem svetu zedenili in odvrnili nevarnost, ki je s strani imperializma in pripadnikov starega režima pretela Egiptu. Na zunaj je torej res vse spet v najlepšem redu, vprašanje je le, koliko časa bo tako stanje trajalo, kaj bo prinesla s seboj otvoritev sudanskega parlamenta, ki so jo morali prejšnji teden zaradi krvavih neredov preložiti, kako se bodo razvijali anglo-egiptovski odnosi.

Ce smo se topot zaradi zanimive problematike spet malo delj ustavili ob Siriji in Egiptu, s tem se ni rečeno, da v prejšnjem tedenu ni bilo tudi druge še kakih posebnih mednarodnih dogodkov. Bili so in to tako v znatni meri, da jih lahko le bežno omenimo, posebno pa še zato, ker so marsikje še načeli novo ali vsaj nedokončano poglavje. Francosko-nemški odnosi kažejo nekaj več zblizjanja po torkovem sestanku med zahodnem nemškim kanclerjem Adenauerjem in francoskim zunanjim ministrom Bidaultom, ki sta načela staro sporno točko o Posarju. Njun razgovor sicer še ni rodil dokončnega uspeha, vendar sodijo, da sta precej napredovali v skupnih glediščih o evropsizaciji tega ozemlja. Francoska skupščina si je precej bellia glavo z indoktajskimi problemi; v rimskem parlamentu pa je ob razpravi o zaupnici Scelbovi vladu prislo na dnevni red predcev gospodarskih in socialnih vprašanj ter trenj med strankami, v zunanjopolitični razpravi pa do različnih stališč glede na evropsko obrambno skupnost. Nazadnje se za trenutek posvetimo še Ameriki, kjer se vse bolj razvremajo strasti in proti McCarthyju. Predsednik Eisenhower je tega zloglasnega senatorja le bolj mimogrede grajal, zato pa so se toliko bolj žgoči očitki zvali manj zlasti iz nasprotnih demokratskih stranke, katero vodja Stevenson je ob precejšnjem odobravanju ameriške javnosti razkrinkaval diktatorske tendenze McCarthyja in njegovih simpatijenikov.

Z REDNE LETNE KONFERENCE ZKS NOVO MESTO

Socializma in demokracije ni mogoče ločiti

Komuniste ocenjujemo po njihovem udejstvu vanju v družbeno-političnem življenju

V soboto 6. marca je bila v Novem mestu redna letna konferenca Zveze komunistov v novomeškem okraju, na kateri je zastopalo 150 delegatov 1611 članov ZK. Konferenca sta se udeležila člana CK ZKS Dušan Boles in Ada Krivic, predstavniki OK ZKS iz Črnomelja in Krškega, zastopnik JLA, sekretarji obč. komitejev in številni predstavniki delovnih kolektivov ter ustanov. Poročilo okrajnega komiteja je podal sekretar Franc Pirkovič.

Na konferenci je bil izvoljen nov 17-članski OK ZKS, 3-članska revizijska komisija in 16 delegatov za III. kongres ZKS. Poročilo OK je konferenca v celoti sprejela, prav tako pa tudi vrsto sklepov za nadaljnje delo ZK v okraju. CK ZK in CK ZKS sta bili poslani s konference pozdravni pismi.

V poročilu na okrajni konferenci ZK je bilo med problemi zlasti obravnavano delo komunistov po II. kongresu KPS, njihovo udejstvovanje v družbenih organizacijah in društih, v organizacijah ljudske oblasti in delavškega upravljanja. Partizanski kader, ki je v letih informacijske gospodarske blokade moral izvršiti vrsto najtežjih nalog, si je pridobil mnogo izkušenj. Požrtvovano delo komunistov je vidno zato v razvoju gospodarskega, družbenega in kulturnega življenja v okraju.

Lansko junijsko pismo CK ZK komunistom Jugoslavije je opozorilo na razne slabosti pri uresničevanju sklepov VI. kongresa. Proučevanje pisma je v osnovnih organizacijah ZK v novomeškem okraju rodilo v glavnem pozitivne rezultate. Večina organizacij pa je pismo smatrala bolj kot študijsko gradivo, premašo pa kot napotilo k pravilnemu pojmovanju, da damo vsej naši dejavnosti petič komunističnega presojanja vseh družbenih pojavitv. Prav zaradi tega, ker so na pismo marsikje zaradi praktičnosti zavesti delovnega ljudstva.

ODNOS KOMUNISTOV DO SZDL V OKRAJU JE NEPRAVILEN

Komunisti ocenjujemo po njihovem udejstvovanju v družbeno-političnem življenju in delu v organizacijah in društih. Za možnostnost in razmah Socialistične zveze delovnih ljudi v novomeškem okraju so komunisti doslej priali naredili. Ceprije je to ugotovila že lanska konferenca ZK, se stanje med letom in doli zboljšalo. SZDL postaja vredno bolj množičen parlament, v katerem obravnavamo vsa vprašanja našega družbenega življenja.

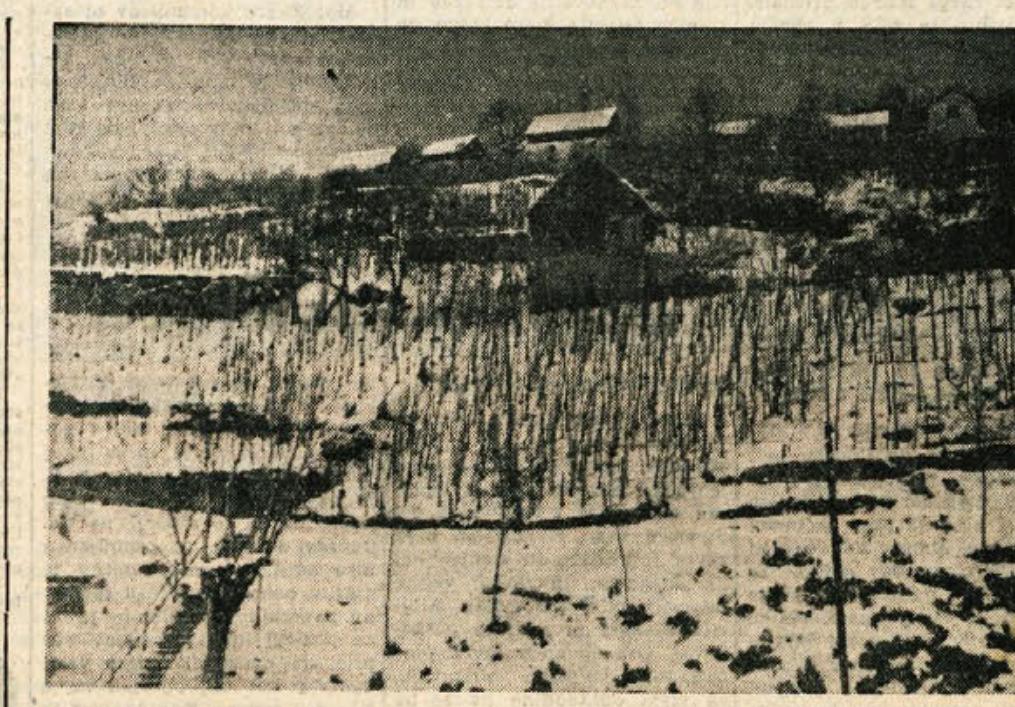
tolmačiti naše uredbe in zakone v socialističnem duhu, pa se dogaja marsikje obratno: nasprotniki socializma razlagajo zakone po svoje, to je v škodo naše skupnosti.

Številne organizacije kažejo slab političen refleks, posamezni pojmov način naščenje s političnega vidika in si ne postavljajo zaključkov za delo, ki bi ga morale opraviti. Marsikje še vedno čakajo na direktivo ali vsaj opozorilo na akcijo; star način dela še niso odmrli.

Ko ponokod organizacije in posamezni komunisti isčejo načine uspešnega ideološkega dela, pri tem pa so se poslužili že različnih oblik, dostikrat pozabljo, da naj bo izhodišče ideološkega dela vsakokratno aktualno vprašanje, ki naj ga organizacija obdela, seveda v marksističnem duhu. Celotnemu družbenemu dogajaju morajo komunisti stalno slediti, sicer sami ne morejo biti nosilci napredne miselnosti med ljudščimi množicami. Ideološko delo nji samo sebi namen, temveč pogoj za uspešno delo komunistov pri dviganju socialistične zavesti delovnega ljudstva.

Mnoge organizacije ZK kažejo se vedno nepravilne odnose do mladine, ki ima v okraju v 102 osnovnih organizacijah 3835 članov. Ce hodemo, da bodo pridobite naše revolucije nove generacije ohranjajo in razvijajo, moramo prav mladini posvečati načinjevo pozornost. Poseben problem v okraju so sirote — otroci padlih borcev in aktivistov. Celotno skrb družbe za te otroke, ki jih je v okraju 1170, je še vedno premajhna. V razpravljanju so delegati poudarili pomem izložanja in zaposljevanja teh otrok.

VLOGA KOMUNISTOV V PODIJIH
Delavško samoupravljanje se tudi v podjetjih novomeškega okraja krepko uveljavlja. Da pa bo vsestransko izpolnilo naloge, ki so pred koleski, bo treba še precej vztrajnega dela ZK in sindikatov. V nekaterih podjetjih delavški svet se vedno prepušča vse vodstvo direktorju in uslužbenškemu aparatu. (Nadaljevanje na 2. strani)

Zadnje dni letosnjega februarja, ponekod pa tudi že 2. marca so ležali semiški vinogradi v snegu — danes pa so mnogi že obrezani. Ta ko dolge in s snegom bogate zime ne pomnijo tudi starejši ljudje

Skrb za mladino v Beli krajini

Okrajni odbor ZB v Črnomelju je sklenil, da bo v bodočem posvečal mnoga več skrb kot doslej otrokom padlih borcev in mladini, ki je v času NOB postala žrtva fašističnega terorja. Sprejet je bil na eni zadnjih sej tudi sklep o podežilski štipendiji vsem dijakom, ki naj se po končani šolski obveznosti vključijo v obrat ali ki bodo želeli nadaljevati študij. Povprečna štipendija za vsakega dijaka oz. šolarja osnovne šole bo znašala najmanj 2500 din mesečno.

Z oziroma na to plemenito skrb okrajnega odbora ZB za omogočen mladino, so tudi prosvetni delavci Bele Krajevine sklenili na zadnji uradni konferenci v Črnomelju, da bodo za učence, ki bodo prejeli štipendije, že posebej poskrbeli in bodo v bodo za njih organizaciji.

Logarski tečaj v Dolenjskih Toplicah
Kaj nam pomenijo gozdovi na Crnomelju, kjer smo jih precej izčrpal, je bilo v našem tisku že večkrat pojasnjeno. Da imajo v upravljanju gozdov naši logarji o odločino vlogo, je prav tako znano. Velika večina logarjev pa doslej ni imela potrebnih strokovnih izobrazbe. Z namenom, da bi jim vsaj nekaj pomagali in jih pripravili na strokovne izpite, je novomeška sekcija Društva infenzivjev in tehnikov gozdarstva in lesne industrije ob pomoči Gozdnega gospodarstva organizirala trideženski tečaj za logarje v Dol. Toplicah. Na tečaj so poslali svoje logarje GG Brezice, KGP Kočevje, OLO Novo mesto, Črnomelj, Kočevje in Krško. 60 logarjev je iz zadržnim zanimanjem poslušalo strokovnjake novomeškega Gozdnega gospodarstva. Pohvaliti je treba izredno disciplinno tečajnikov, ki so dosegli na izpitih 5 odličnih, 20 prav dobrih, 26 dobrih in 6 zadostnih ocen, dva pa tečaja nista opravila.

Zdaj je v teku drugi logarski tečaj, ki se je začel 15. februarja in bo zaključen 9. marca. Udeležuje se ga 62 logarjev iz dolenjskih okrajev.

Novomeški gasilci rešili tekmovalni bazen na Loki

V noči od 2. na 3. marca je Krka visled velikega deževja in talecga se snega močno narasla. Visoko je preplavila bregove in grozila celo odpeljivati kandijsko perlico. Najhujje je razbesnila voda delovalnega kanalisa v Krki, ki je divjo silo butala ob plavilne bazene, ki so pritrjeni z močnimi verigami. Z veliko silo je voda pritisnila ob tekmovalni plavilni bazen, zlomila nekaj bočnih tramov in grozila odpeljivati vse plavilne bazene. Novomeški gasilci so prispeli še pravocasno, da so razbesnili vodi, po dolgem naporu in tveganju lastnih vodnikov dobro letino.

Zapadna Nemčija je doslej odpisala v Izrael 86.000 ton blaga na račun odiskodnine zaradi Hitlerjevega proganjanja Zidov. V smislu nemško-izraelske pogodbe bo do 31. marca letos izplačan 1. obrok odškodnine 40 mil. nemških mark. Znihanje cen konzervam

Industrija konzerv »Vojvodina« v Suboticu je znašala cene svojim proizvodom. Znihanje znaša pri nekaterih proizvodih tudi do 50 percentov. Marečlinski kompot je znihan za 65, višnjev 60, slivov 50, džem pa za 94 do 120 din pri kilogramu.

Dolenjskim vinogradnikom

Tiskarski skrat nam je v zadnjem številki tednika v članku »Letošnji rez vinogradov« izstavljen v predzadnjem odstavku varen stavka. Preberite ga začetek, da odstavki se enkrat, kakor ga danes objavljamo. Pisec članka tov. Ing. Hrkic se opročamo zaradi neljube pomote, ki nikar korik nasta na njegovi krividi.

Cel odstavek se pravilno glasi takole:

V vinogradih, kjer imamo mladino več ali manj suhe ali na celo čescu črna in mehka zaradi zimskih pozebe valed nezorelosti lesa, pa priporočamo, da napravimo čim več in daljših reznikov tudi na starem lesu, ker vemo iz izkušenj, da je v izjemnih primerih tudi enoletni les na starem lesu roditven. V izjemnih primerih lahko celo šparom narezeno na starem lesu, seveda če je trs dovolj močan in mladica dovolj razvita. Vse kar ne bo imelo na stavka, pa bomo naknadno odstranili. V kolikor pa je stanje trsa tako, da ne moremo narezniti sploh niti reznikov, niti šparanov, pa puščimo primerno število čepov ali spajnake z dobro razvitimi 1–2 očesi, da si s tem vzgojimo potreben les za drugo leto.

Kmetijsko-gozdarsko posestvo Kočevje bo letos potrebovalo 450 sezonskih koscev

Za košnjo v letosnjem letu bo Kmetijsko gozdarsko posestvo v zadnjih letih je bilo teh službenih neprimerno manj. Upajmo, da bo letos serno pravodostojno pokoseno in pospravljeno, v kolikor ne bo vremenskih prililk. Kosci okraja Kočevje naj si pri posameznih kmetijskih upravah zagotovijo košnjo, dokler ni oddana.

Proslava Dneva Žena v Novem mestu

V soboto, 6. marca zvečer je bila v nabito polni dvoranji Doma ljudske prosvete v Novem mestu proslava Dneva žena. Med navzočimi smo opazili tudi ljudskega poslanca Ado Krivic, sekretarja OK ZKS Franca Pirkoviča, člane OLO in LO MO Novo mesto, predstavnike političnih organizacij, ustanov, JLA in delovnih kolektivov. O 8. marcu in zgodbini voja žena za enakopravnost je govorila tov. Marija Udovič, trije pionirki, ki so dosegli dočasnega postopka.

Zaradi različnih tečajev in vzrokov so na Kočevskem skoraj vse ostale večje ali manjše površine travnikov nepokončane.

Na Primorskem bodo pridevali rizični

Poizkusili so pokazati, da je podnebje v coni B primerljivo, da bi lahko tam uspeval riz. S priznanimi so vsečevi rizični, ki so pričeli že lani, ko so izkopali 14 km dolg prekop za namakanje rizičnih polj. Letos bodo rastle večje količine rizič na površini 300 ha v dolini reke Mrne.

Kraješ proslave in družbeni večere za žene so priredili 8. marca tudi posamezni terenski odbori SZDL v mestu.

Drobne novice iz Bele krajine

Letošnja zima je prinela Belli krajini mnogo uspehov v raznih tečajih. Prednajeli so Adleščeti, ki so imeli dva tečilna tečaj, gospodarskega, silvškega, poleg tega pa je začel delati stevilni tamburški zbor. Tečaji so bili tudi po dnevnih krajih in zanimivi bodo skupni podatki ob zaključku tečajev.

Knjinični dan je pripeljal iz Ljubljane od Mladinske knjižnice v Nazorjevi ulici kum Raču. In sicer 282 raznih strokovnih knjig in tudi drugih knjig ter leposlovnih za šolske knjižnice v Ljubljani, in prav tako celem kollektivu za dragocene delavnice. Knjige so zelo dobro dobiti, zato pa je bilo dobro.

Izrečena je tudi želja, da bi ob tej prilici skromno proslavili tri bavarne, tri bifeje, tri planinske postojanke, dvoje zdravilišč in 93 gostiln. V vseh

Z okrajne konference ZK v Novem mestu

(Nadaljevanje s prve strani) Drugje spet so se sicer organi delavskega samoupravljanja uveljavili, a so se oddaljili od delavcev. Tako delovni kolektiv kot celota ni poutevalo o problemih podjetja in se delavci upravičeno počutijo zapostavljene.

Za vzgojo delavstva je bilo do sile storjenega mnogo premalo. Pred vojno je bilo v okraju zaposlenih 1800 delavcev in na meščencev, sedaj pa jih je 7600. Vso to množico je treba vzgajati v socialističnem duhu, jo dvigati v strokovni snemi ter ji pomagati, da bo vestno skrbila za ljudsko premoženje, dvigala storilnost in izboljševala kakovost dela. Nalogam delavskega razreda morajo organizacije ZK prav zato, ker so to pretežno mlajši, iz vrst kmečkega živilja izšli delavci, posvečati vso skrb.

SOCIALIZMA IN DEMOKRACIJE NI MOGOCE LOCITI

Konferenca je kritizirala malomaren odnos do ljudske pravilnosti, sodelovati pri reševanju gospodarskih in drugih nalog, ki stoje pred občinami in okraji. Zborov volivcev, ki so najprikladnejša oblika za sodelovanje ljudstva s svojo oblastjo, je vse premalo. Veliko je primerov, da ljudski odbori ne uresničujejo sklepov zborov volivcev. Oblastne organi marsikje pozabljajo, da so le izvrševali ljudske volje. Sveti pri občinskih ljudskih odborih so vse premalo samostojni; dogaja se vedno znova, da prepuščajo svoje delo ali predsedniku občine ali upravnemu aparatu odbora. Medtem ko je OLO izmed vseh organov ljudske oblasti v okraju preseg v največji meri na demokratične oblike dela, so na občinah mnoge šknosti, ki ovirajo razvoj demokracije.

Borba komunistov za pravilno delo ljudske oblasti, za razvoj kmetijstva, zadružništva, industrije itd. mora biti stalna; povsod naj bodo komunisti pobudniki napredka in nadaljnega dviga našega gospodarstva. Iz organizac. poročila je bilo razvidno, da je bilo leta 1948 v okraju 1057 članov, danes pa

Izpred sodišča

S KOLESOM GA JE PODRIL

Na en mesec zapora, pogojeno za dobo enega leta in plačilo stroškov postopka, je bil obsojen pred novomeškim okrajnim sodiščem A. B. z Rakovnika pri Stranski vasi. S kolesom brez avtorjevo vozil proti kamionom na Pogancih, in zaradi velike hitrosti podrl posestnika Alojzija Stangla in ga laže poskušal. Osiodkovancu mora platičati tudi bolniško spritovalno, sa višjo odškodnino pa se bo moral prizadeti obrniti na civilni oddelek sodišča.

MED DREMAMENJEM V GOSTILNI MU JE ZMANJKAL DENAR

Hudo smolo je imel voznik pri Trubdeniku v Bršlju Franc Vogel iz Krškega. Vogel je bil najboljši voznik pri podjetju in je precej zaslužil. 23. novembra

lanj je sels s kovačem F. v Kumovem gostilno, kjer se mu je

kmalu pridružil še upokojenec I. F. Kot pove osiodkovanc in več prič, je ta upokojenec ves čas tičal za Vegeletom in mu menda ponujal kromo. Kmalu sta

sama slike na neko stransko

mizo in priče so videle, kako je

I. F. plačeval zapitek z denarjem voznika. Videle so tudi, da

je imel v rokah njegovo denario,

ko je ta spal za mizo in

prestreljal njegov denar. Enkrat

je med tem časom šel tudi domov in se takoj vrnil nazaj v gostilno. Ko se je Vegele prebudil, je ugotovil, da mu je

zmanjkalo iz denarnice skoraj

ver denar, po njegovem zatrjevanju 32.000 din. Tako je osumil I. F., prav tako tudi v goštinstvu načrti, kaj so tako poklicali Ljudsko militeo. I. F. je nato postal manekrat tako pisan, da se je sesedel na tla. Ceprav denarja pri osumilencu niso našli — zelo sumljiv je njegov odhod domov in takojnji povratek v gostilno — je bil na podlagi dokazov izjav več prič, da drugi ni mogel vzeti denarja kot on, obsojen na 6 mesecov zapora. Ker dosedaj še ni bil kaznovan, mu je bila kazneni odločenja za dobo dveh let. Višina vzetega denarja ni bila pred kazenskim sodiščem točno ugotovljena, zato pa bo o tem razpravljalo civilno sodišče.

ALKOHOL GA JE SPREMENIL V URADNO OSEBO

Sofrič A. P. doma iz oklice

Trebnja, je baje tako bolez, zob,

da se je moral prav pošteno na-

tičati žganja. Ko ga je imel že

dobre pol litra v želodcu, mu

je na mah zrasla suradna žilica.

V postajni restavraciji v

Bršlju je začel legitimirati

goste, toda ti so ga hitro po-

stavili pred vrata, kjer ga je

prijetja resnična uradna oseba

in ga spravila v ambulanto, kjer

take popadke ozdravijo. Okra-

nino sodišče v Novem mestu mu

je za to samovoljnost prisodilo

15 dni pogojnega zapora za dobo

enega leta in plačilo stroškov

postopka ter 300 din povpreč-

nine. Dolenjski.

Na Doblu pod Gorjanci je aktív ljudske mladine pripravil Anzengruberjevo veselo igro »Slaba vest«. Prvič so jo igrali 21. februarja. Dvorana je bila napolnjena do zadnjega kotička in ljudje so bili nad igro resnično navdušeni. Pritegnila je snov sama, pa tudi igranje, saj so se igralci res potrudili. Nekateri so bili prvič na održi, bili so razne težave, tudi z jezikom, toda s pričetljivostjo in vztrajnostjo so se dobro učiteli. Posebej je treba pohvaliti nosilec obenh glavnih vlog: Nagodeta (Franc Saksida) in Lizičko (Anica Rodič).

Dolž sicer nima održi, toda iznajdljivi mladinci so si znali pomagati. Naredili so provizorčni oder v učilnici. Po igri je bila tudi prosta zabava.

Lepo uspela prireditev priča, kateri si tudi naši Podgorci želijo kulturnega razvedrila. Toda pogoj za razvoj take igralske skupine so slabi. Zeleni je, da bi se svet za kulturo in prosveto pri OLO malo bolj pozanimali tudi za take igralske skupine na deželi in jim pomagali.

Dolžanski mladini iskreno želitamo in jim želimo še mnogo uspehov pri nadaljnem kulturno-prosvetnem delu.

Zaključili so dekleta po-

vabile svoje predavatelje in

jih je 1811. Lani je bilo sprejetih 43 članov, izključenih pa 182, medtem ko so 4 lani umrli. Osnovne organizacije so se predvsem posluževale popravnih mer, saj je bilo n. pr. v vseh zadnjih letih izrečenih manj kazni kakor samo lani izključenih članov. Konferenca je znova ugotovila, da imajo organizacije do kaznovanja delavcev in kmetov ostreje mere kakor do nameščencev.

V razpravljanju so delegati govorili največ o kult pravne in živilske vprašanjih, o mudi, skrb za partizanske otroke, o delu osnovnih organizacij ZK in podobno. Tov. Dušan Boles je opozoril med drugim na

zadnjič pred konferenco, da

pred konferenco, da</

POSLANEC Z REVOLVERJEM PROTI KORUMPIRANI POLICIJI

Poslanec brazilskega parlamenta Tenorio Cavalcanti, junak revolverja, drži skupščino v napetosti. Kaj mu bodo skuhalni nasprotniki jutri? 17 policaiev, med njimi šef policije, je doslej obležalo pod njegovimi strelji

»Moj sovražnik je policija, ker ščiti korupcijo. In ker je policija oborožena, uporabljam revolver tudi jaz!« Tako je dejal v brazilski skupščini poslanec Tenorio. Imel je že 33 brzogotin od krogel, zato je pa obležalo 17 policaiev.

»Moj klubok je edino, kar so policaji dobro zadeli,« je pojasnil kasneje, ko je govoril o svojem spopadu. Niti za hipo dvolil, da je imel pri napadu nanj glavno naloge njegov zagrizeni nasprotnik Imperato, šef policije, ki ga je bil guverner poslal v Caxias našlaš zato, da bi obračunal z upornim poslancem Tenorijem. »Moje maščevanje ni zahrbno,« je dejal Tenorio Cavalcanti v stopil pred oči policijskega šefa Imperata. S prekrizanimi rokami in s klobukom na glavi je stal pred Imperatom in mu naznani, da letosnjega predpusta ne bo preživel. Imperator je zustreljil in je zavpil na Tenorija: »Da moji ljudje so streli in zgrešili. Toda prihodnjih ne bodo več!« Bonito vi deli,« je mirno odgovoril Tenorio.

Ena od 24 krogel je zadela šefu policije v srce. V obducijski dvorani se je Norma Barbosi vrgla na truplo, svojega ljubimca. »Jaz sem ga izdala, jaz umorila!« je zapnila, med tem pa je nekdo v avtu s šefom policije, so ugotovili, da je poklicni morilec Paolo Bereca. Sofer je povedal na zaseščanju: »Policijski

Alibi - lepa plesalka

Ko so naslednji večer našli avto policijskega šefa Imperata, je imel 24 lukeni, v njem pa sta bila mrtva Imperator in njegov neznanzi soprotnik. Le šerfu je uspelo, da je ušel v neko vezo, čeprav težko ranjen. Povedal je, da je prvoval mimo njih svetlo tovorni avto iz katerega so zagrmetli strelji. Nihče v Caxiasu ni dvomil, da ima vmes svoje priste Tenorio.

Ena od 24 krogel je zadela šefu policije v srce. V obducijski dvorani se je Norma Barbosi vrgla na truplo, svojega ljubimca. »Jaz sem ga izdala, jaz umorila!« je zapnila, med tem pa je nekdo v avtu s šefom policije, so ugotovili, da je poklicni morilec Paolo Bereca. Sofer je povedal na zaseščanju: »Policijski

»Nastavil mi bom rogove,« je prisegel Tenorio, »in posmeh ljudi bo Imperator ubil prej, kot ga doseže moja krogla.« Tenorio je kupil dragocene platinsko oglico in z njim premotil Imperatorovo ljubico Normo Barbosi. Ko je prišel z njo do svojega doma, je bila hiša obkoljena. Imperator je stopil s svojega avtomobila in pod pritiskom po-

šef je najel poklicnega morila, da umori Tenoria.« Toda Tenorio je bil hitrejši, so sodili prebivalci Caxiasa.

»Jaz ne vem ničesar,« je izjavil poročevalcem časopisov. Sprejet jih je v plašču, neprebojno za krogle, in z avtomatsko pištolo v roki. »Nemška znakma MP 38,« je rekel in pokazal pištolo.

Policija si ne ve pomagati. Ob času uboja je bil Tenoriov rumeni tovorni avtomobil v garaži, Tenorio sam pa tudi ima alibi — lepo plesalka Consuelo de Castro, s katero je tisti večer plesal v baru. Plesalka poslej nosi okrog vrata platinasto ogrlico (kadar pleše običena).

Zgodba iz vroče Brazilije se zdi fantastična. Je pa povsem resnična in podprtja s fotografijami, ki dokumentirajo boj poslanca Tenoria s šefom policije Imperatom.

Le dve poti do bogastva

Kar ste prebrali ni izmišljina. »Le dve poti vodita pri nas do bogastva: ali postaneš tali ali po politiki!« je vrgel v brazilskem parlamentu svojim nasprotnikom pod nos poslanec Tenorio Cavalcanti, ki si s pištolo v roki pomaga v borbi proti podkupljivim policijskim. Kaže, da je resničnost gornjega stavka sam preizkušen.

Planinski dom na Mirni gori

Planinsko društvo v Crnomljiju je imelo 28. februarja občni zbor in polozilo obračun svojega kraljika, vendar zelo uspešno delovanja (državne odločitve) ni imelo. Z izleti, pravljivanjem in raznimi prireditvami je društvo vzbudilo med ljudimi zanimanje za planinsko, za lepošo naše narave. Društvo je danes že 300 članov.

Bokeljanjski planinci so takoj ob ustanovitvi društva sklenili, da bodo zgradili na Mirni gori planinski dom, kar je prejšnjega uradil okupator.

Sprejeto pomaganje slehernih sredstev je bila to kaž težka naloga.

Toda upravni odbor s prizadevanjem predsednikom Klinarjem v tajnikom Lovšinom se je pogumno lotil dela in začel zbirati materiala in dežurna sredstva. Prvi so prisloki na pomoč gostinstv in dali 120.000 dinarjev, njeni je sledila KZ Crnomelj s 100.000 dinari in Planinska zveza Slovenije, ki je gakazala 600.000 dinarjev, njeni pa tudi strokovni naštevi. OLO Crnomelj je odobril 2 milijona kredita, okrajno gradbeno podjetje Crnomelj je pa prispelo načrte in dalno potrebuje sredstva. Društvo je pričelo graditi dom v lastni težji. Najprej pa so morali narediti

nad 4 kilometre dovozne poti in 14 metrov dolg mostiček. Pri vseh delih so največ pomagali Klinar Martin, Kamar Tonček, Pahulja Blaž, zlasti pa tajniški drustva Lovšin Stane, ki je žrtval mesec dni prostovoljnega dela. Drugi člani in kolektivni pripravili sočet 300 prostovoljnih ur. Večga deparja je dneški zbrala dva 2.782.000 in v petih štirih mesecih spravilo pod streho dom, ki je trikrat večji kot je bil star in vreden 4 milijone.

Novi planinski dom na Mirni gori lahko prenosi 40 gostov in je velika pridobitev za ljubitelje planin. Z Mirne gore (1048 m) je krasen razgled vse do Triglavja in daleč po sosednji Hrastni na Šlemu in Krvu. Okolična Mirna gora je bogata lovščko, kjer živi mnogo divjadi, medvedi, krne, divji petelin itd. V bližini so tučni živadi zgodovinski kraji in prvi vstopaj v raznini borb NOV.

Dokončno dograditev in opremo nove planinske postojanke je znova podprtji OLO Crnomelj, ki je v ta namen dolžoli 2 milijoni dinarjev. Dom bo odprt v začetku maja v okviru belokranjskih proslav 10-letnice zasedanja SNOS.

Hud smrad v Novem mestu

Neverjeten smrad se je razdelil zadnjo soboto večer po Glavnem trgu in Cesti komandanta Staneta. »Stvar je že začela smrdeti pri hotelu v Kandiji, kamor je skupina studentov prinala na vrvi prizvezane, blede in zeleni zdravstveni smrdeci Bruce. Brusovska onesa so uvrstili med divje igrajoče »godbos« (najlepše sta se v njej oglašala trobenta in boben!) in slavnostno kočijo v lampiončkih. Starajte se Zelenim carjem na celu so vzdržale v hudem smradu vse do hišne številke 19 na Cesti komandanta Staneta; tam jim je oče Per moral postreči z rujo kapljico sicer bi ožine na Vrath je zmogli več. Obdan od mnogo radovednevez so bruci še nekajkrat obkrožili trg pred kavarnero, na to pa je »zasmrdel« v kavarne prostorijah. Brusovska neumnost je pokala kakor zamaški v steklenicah ob tornadu; stare bajte so poskrbele, da trdih orehov ni manjkalo. Po hujih težavah so bili novopečeni študentje končno le sprejeti v vrste preizkušenih krokarev.

Vlogo Matičeka je odlično odigral režiser sam, enako moramo reči o učiteljici Slavici Gerkšičevi v logi Neške. Baron Kapš Karel in baronica Majerle Iva sta bila dobro

Tako so novomeški študenti

je tudi letos pokazali, čeprav v manjšem obsegu kakor lani, da jim hudomuščnost ne manjka. Hudobni jezik sicer pravijo, da bi brusovska povorka smrdela še bolj kakor je, če bi bile navzoči tudi letosnje bruculje — vendar prepustimo tu končno besedeno novopečenim krokarev.

»Matiček« v Starem trgu ob Kolpi

28. februarja je tukajšnja mladina uprizorila Linhartovo petdejanko »Veseli dan ali Matiček se ženi«.

Cestitati moramo vztrajnosti mladega režisera, učitelja, Zabukovške Jožete, da je to komedijo spravil na oder, navičil vsakovrstnim zaprekam. Ceprav je »Matiček« precej težak za podeželske odre, je ta stara, a vedno lepa igra priča, ki tedaj še ni imel plemstva, naj varuje Dolenjce pred tirkansko aristokratijo, popularno upravljen.

Drugi verz je spravljel dr. Vidic v zvezo z literarnim delovanjem Prešernovim. V svarilu: »Varji se družbe volkov!« vidi skrit spomin na njun skupni boj proti cenzuri, ki je bila tisto leto zatrula šest tercij v Prešernovem sonetu »An Freud Dr. Prešeren«. Vse to je oba prijatelja še bolj zbljalo. Toda ob koncu leta je bil Laschan presemen kot konceptni praktikant Anton R. Desimoni von Sternfels. Ker je bil tedaj okrožni glavar »majhen bog, pred katerim je vse trepetalo, saj je bil cesarjev namestnik in reprezentant mogočne države«, sodi dr. Vidic, da je bil opomin demokrata Prešernovega prijatelja, ki tedaj še ni imel plemstva, naj varuje Dolenjce pred tirkanskimi aristokratiki, popularno upravljen.

Drugi verz je spravljel dr. Vidic v zvezo z literarnim delovanjem Prešernovim. V svarilu: »Varji se družbe volkov!« vidi skrit spomin na njun skupni boj proti cenzuri, ki je bila tisto leto zatrula šest tercij v Prešernovem sonetu »An Freud Dr. Prešeren«. Vse to je oba prijatelja še bolj zbljalo. Toda ob koncu leta je bil Laschan presemen kot konceptni praktikant k okrožnemu glavarstvu v Novem mestu. Okoli novega leta je nastopal službo, Prešeren pa mu je za slovo napisal zgoraj navedeno verzo z značilnim, globoko preimljeno naročilom.

Na Dolenjskom so bile, ko je nastajal Prešernov distih, razmerje resnično take, da so morale v slehernem poštenem

Metličani so ostali zvesti stari tradiciji

Sprevd pustnih maškerad v mladi Indijanci. Električni stol za usmrčevanje zlodincev je delal brezhibno, prav tako za Metliko prepotrebni prevozni krematori. Z doljim teleskopom so opazovali ozvezje in med drugim »odkrili v levem kotu lune Metličana, ki mora za kazem pititi vodo, ker je bil celo dva dne trezen.« Na smrt na električnem stolu je bil obojen zlodinec Silvester Vodopivec »zastrel gospodarske sabote in sovražne propagande. Pil je vodo in s tem posredno povzročil izpad pogonske sile v elektarnah. S propagando proti alkoholu je »skoraj« pridobil majhen odstotek ljudi, da ne bi več pili alkohola.

Taki in podobni prizori s šaljivimi pojasnjevanji in pripombami po megafonu so se razvili na trgu pod gradom med pokanjem atomskih bomb in granat ter med poskočnimi akordi metličke godbe. Precej je bilo konjenikov na ko-

V Metliko so vdrli zamoreci

njih in osih. Princ Karneval je prevzeto sedel na prestolu in zviška zrl na podložne pravovernike. Prepoln kamion mlade »gadje zalege« je dokazal, da stara tradicija praznovanja Pusta v Metliku je ne bo tako hitro zamrla. V pripravah za letosnji pušči so mandala sodelovali prav vsi Metličani in pri tem pokazali veliko entuziasmo.

Z zakonom je prišel navzkriž, z ženo pa ne

Znani ameriški ropar prejnjega stoletja 90-letni Al Jennings je pred kratkim praznoval zlati poroko. Pred včet kot šestdesetim letom je bil eden najnevarnejših bantitov, ki je oropal neštete banke in viske. Pri nekem roparskem napadu na visek je bil ujet in pozneje obojen na dosmrtno leđo. Ko ga je kasneje predsednik Theodore Roosevelt pomilostil in mu vrnili državljanske pravice je živel pošteno.

Obravnovanje zlate poroke je izjavil, da je v življenju večkrat priselil navzkriž z zakonom, z ženo pa nikoli. Njegova 73-letna žena pa je izjavila, da je bil njen Al »strik«, odkar ga je poznala, vendar je še danes, je dodala.

Z A ZABAVO

MED PRIJATELJI

»Nestramost ti soferska! Pomisl, skoraj povabil me je, sedaj pa te vpije za meno in me zmerja, da sem osel.«

»Čudan! Le od kod te pozna, ko ni iz tega kraja!«

NEMOGOČE

»Vidiš, dragica, tale oreh je vsačil moj oče, ko je bil majhen.«

»Ne budi no šemast, Benedikt!«

Kako bo majhen otrok usadal takov veliki oreh!«

NATAKARSKA USTREZLJIVOST

»Tole vino ima pa čuden duh, tovariš natakar! Zamašek je plesni.«

»Kako pa veš!«

»Ker sem jo včeraj bla poseti, da mi jo posodi.«

TUJA ZANIKRNOST

»Tončka, ti povem: Boltežarjeva Pepa je pa res zanikna gospominjal! Se soli nima pri bisi.«

»Kako pa veš!«

»Ker sem jo včeraj bla poseti, ka mi jo posodi.«

— Vidiš, žena, to je pa naša sosedna mesečnica...

Karel Bačer:

Novomeške razmere pred 120 leti (Poskus nové osvetlitve v Prešernovih verzih)

Prešeren (je živel) dobit in življenje iz polnega... vse njegovo neha... in bivanje, smel bi celo reči, slednji njegov stih, ki zazveni na njegovi pesniški harfiji, (je) odmev dogodkov v dobi in življenju.

Dr. Bratko Kreft

Prešeren je v celli vrsti znamenitih pesmi izrazil jasno in odločno svojo odlikovalno sredo v tedanji družbi, tako: v Slovesu od mladosti, Novi plesarji, Sonetem vencu, nemški žalostniki za umrlimi Čopom, Zdravci in drugih. Vendnar pa lahko tem, tako znamen in tolikokrat navajanem delom, v idejnem pogledu brez strahu stavimo na stran po obsegu dokaj neznanje distih, ki se glasi:

Prijatelju Lašanu.
Varja te čaka Dolenc pred Aristokratovim dirnatvom.
Varji se družbe volkov, bodi mu bramba pravice!

Po ugotovitvah dr. Vidica so bile razmere tedaj, ko je distih nastal, take: 6. julija 1835 je utonil Prešeren v Laschanov prijatelj Matija Čop. V nemškem Ljubljanskem tedniku Illirische Blatt sta se spomnili velikega učenjaka odzolžnika z nemškim žalostniki litera-

ta Hermannstahl in 24-letni konceptni praktikant pri gubernirju v Ljubljani — Anton Laschan, brat Prešernovega licejskega sošolca. Tudi Prešeren je za to priliko napisal nemško pesem, teda cenzura je prepovedala objavo šestih tercij, tako da je mogla v novi pribrediti iziti še 25. julija.

Početje cenzorjev, Ljubljanskih kanon